

اعتصام

سنه ۱ —

واعتصموا.....

عدد — ۶

۲ کاتون ثانی
سنه ۱۳۳۴

{ منافع عامه به خادم مجموعه اسلامیه در }

۲۸ ربیع الاول
سنه ۱۳۳۷

احمد شیرانی

جهاد فتوایی و مسؤولیت دعوائی

طاهر المولوی

بر حسب حال ، بر تنفی

محمد امین

هر ملت لائق اولادینی حکومتہ نائل اولور

معلم فیضی

زده ابتدائی تحصیل

مقام مشیختک نظر صحابتنہ

فیثاتی ♦ ♦ ♦ پاره در

آدره من : فاتحہ (اعتصام) محل اداره سی

۱۳۳۴

سیاسیہ و عسکریہ سنی بیلنلرہ عائددر کہ اونلردہ دولتک رجال سیاسیہ و عسکریہ سی
ایله اعیانی و مبعوثانیدر . بتون قوت و صلاحیتلری حائر اولمی لازم کان بو
« حل و عقد » اصحابنک نافع کوزدکاری و پاخود مضر کوروبده سس چیقاره مدقلری
حرب اثباتنه قارشئ فتواخانه نه صلاحیت ونه کبی قوتله ممانعت ایدہ بیلیردی . اساسا
بز ، هانکی علمانی مدافعه ایتک ایسته یوز . ؟ ا کر جمعیت خارچنده کی علما ایسه
اونلر منفالرده ، دیوان حربلرده ، خانه کوشه لرنده اصرار حیات وایم ایدیورلردی .
وا کر جمعیته منسوب اولانلرده داخل ایسه اونلرک جرملری مشهور عالم اولدینی
ایچون قابل مدافعه دکلردر . اوروپا افکار عمومییه سی مسئولیتک کیملره تائد اولدینی
بتون تقرحاتیله بیلیر و بوندن طولانی علما و فتواخانه نی مسئول طوماز صانیرم .

احمد شیرانی

بر حسب حال و برتنی

بوندن براق سینه اول یاپیلان مدارس تشکیلاتی ؛ مدرسه لریمزک یکیدن
منبع العلوم اوله جفته دائر بکا ایچه امیدلر و یرمیه باشلامشدی . چونکه : ناصیه
تاریخ اسلام مدرسی تمین ایدلش اولدینم اومبانی داخاندنه حقیقه ذکی طلبه بولندیقئ
کورمکه افتخار ایدیوردم . حتی ایکنجی صنف طلبه سندن (نوری افندی)
اسمنده غایت فطین برشا کرد ؛ عربی مدرسی درسه تائد سوالر یله عاجز بر اقدینی
ایچین بر شعبه دن دیگر شعبه یه ، یعنی صوغوق قویو مدرسه سندن آیا صوفیه یه
انی اولنمشدی !

أوت . طلبه هم ذکی همده چالیشقان ایدی . ای او قوتولان درس لرک استماع
و ضبطنه فوق العاده برخواستلر کویورلر ، ویریلن نوطلری شاپرو غراف

واسطه سیله طبع ایتکه اوشه نیمور لردی که سیره و تاریخ اسلامه داتریال کننیم باز دیر دقلرم همان ۵۰۰ صحیفه لک بر کتاب حجمنی بولمشدی .

وقتا که حرب مشثوم اعلان ایدلدی . در جنگ اول اوذکی طلبه نك اسنان عسکریه داخلنده اولانلری چکیاوب تخت سلاحه آلندینی کی سن عسکری به کیره . جکلرک آلیناجنی ده آکلاشیلدی . شواندیشه نك ذهنلرینه کیرمه سی ؛ پک طبیعی اولارق طلبه ده اسکی جوالیت فکریه نی براقادی . زیرا : ویریلنی فتوالرک فاتح جامع شیرینی منبرنده وبرچوق علمانك محضرنده او وقتکی فتوی امینی افندی طرفندن او قومناسنه رغماً بونك دینی برجهاد دکل « محضا (ویلهلم) ك خاطری و (انور) ك انفاذ امری یولنده اولمك دیمك اولدینی آکلامشاردی .

بوکا علاوه بعض مقتدر و متخصص مدرسلرده وظیفه لرندن آیریلوب احتیاط ضابطه لری ایله اوتیه بری به سوق اولونمشلردی .

مدرسلر ؛ متعلم و معلم اعتباریلله بوشالیدینی ، هر صنفك موجودی نصفنه وبلکه ربعنه ایندیکی حتی بعض شعبه و صنفلرک طلبه سزلیکدن قاپاندینی حالده مشیخت علیا مقامی ؛ بوکا قارشلی آغزی ، دیلی مهرلی ایمش کی اېکم و اخرس اولارق طور و ب باقیوردی .

شیخ الاسلامك بری ؛ محاکم شرعیه نك عدلیه نظارتنه الخاق تشبته — اگر طوغری ایسه — اعتراضاً موقعنیدن چکلدیکی شایع اولدینی حالده خلف خیر السلفی ؛ محاکمک مشیختدن انفاک کنه بالطوع والرضا موافقت کوستیریوردی .

واقعا نندن صوکر ا مدرس و متدرسلردن بعضیلرینك عسکر لیکدن تأجیل حقنده قرار استحصال ایدیله بیلدی اما شو عاطفت ؛ بعد خراب المدارس اولدینی ایچین تأخیری پک محدود قالدی .

مع مافیه تدریس و تدرس ؛ اورصا بوجا و صوکر ا کیسنه نسبتله اولدجه بر حالده کیدیوردی . فقط صوکر تشکیلاتك ضربه قاهره سی ؛ حیات مدارس ه خاتمه چکبوردی . انا لله وانا الیه راجعون

لكن شو تشكيلات سخيغه نك سيئه ترتيبدن درس وكالتي هيئي تماميله منزله و مرادر . چونكه : اوراسي ، سنه جديده ايچين يكي پروگراملر احضاريله مشغول اولدني صيراده مضموننده مقاصد مخصوصه كامن وعجائب سبعة عالم ثامن بر جدول تشكيلات قارشيسنده لاحول چكمكم مجبور اولمشدي كه حالا دائره مشيخته بالمر و الاقبال مسند نشين اولان ذوات شريفه نك اترتيدني اولوب زيري ده اشارت علميه فتواپناحي ايله مشرف بولنيوردی .

بو جدولك تنظيمنده اك اول دوشونوان شئي ؛ ذات عالي ولى النعمي ايله صتي اركاني حضراته مستوفي معاشرله درس ويرمك و طبيي بومعاشرله قارشيلق بولق مسأله سي ايدى . شومهم مسئله قولايجه حل ايدلدى . صاريقلى ، فسلى ، قالاقل اولق اوزره يوزى متجاوز مدرسك وظيفه سنه ختام ويريلنجه ايجه پاره انحلال ايتدى . [*] بوندن درت بيك ، اوچ بيك ، ايكي بيك بشيوز خروش معاشلى درسارله شيخ الاسلام و توابي افنديلر توظيف ايديلديكي كهي مبعوثين منصوبه ويا ذوات منسوبه يكي مدرسلكر و يرلدى . لكن بونارده ده لياقت و اختصاص كوزمه ديله ديگندن مثالا اك مقتدر براديب عثماني ، فرانسز آلفابه سي اوقوتمله مكلف طوتولدى .

منحل پاره لر شوصورتله بيترلكدن صوكر اقالان درسار ايچين ده درسعاملق تخصيصاتي آلدني حالده تدريساتده بولونمايان خواجه افنديلر ؛ درس اوقوتغه اجبار ايديلدى . مثالا جهات اربعميني كوشه دونمكه تعيين ايديله يان واحتمالكة حالا ارضك مستوي بولونديغني ادعا ايله ين برذات جغرافيا مدرسي نصب اولوندى .

بونلردن « بن بودرسك اهلى دكام » ديمك حشيكارلقني كوسترلرايسه يا ويرين درسي اوقوتقم ، يا خود درسعاملق وظيفه سنك قطعنه راضى اولق تكليف تهديد آمينه اوضراى .

(*) بوذوات ايچينده جدا متخصص معلملر اولدني كهي بعضيلرينه مان برآي اول شيخ الاسلام نامه مستشار افندي امضاييله تقديرنامه لر كوندرلش ، طلبه نك امتحان عمومده كوسترديكى لياقت طولاييسيله كنديلرينه بيان محظوظيت ايديلمشدي .

اك بيوك ايكي اداره مأمورينك دستكاه معرفتمده دوقونان بوخارق الماده قاشك
اك ضريب اولان جهتي ايسه صنفلك عددينه كوره مدرس تعين ايديلمى وشعبه
تربياتنك نظردقته آلينامش اولماسى ايدى .

مثلا : اوچ شعبه سى اولان برصنفك درسلى ايچين يالگىز برمدرس تعين قلمش
ديكر شعباتك خواجه قللى ايسه حسب الغله ، دهاطو فرمى عدم وقوف طولاييسيله
آچيق براقلمشدى .

بوقدر عجيب برجدولك دستور تطبيق اولماسنه اودورك درس وكيلى ييله هيتك
ايفاظ وتشويق اوزرينه - مصلك تسليميتكارى وعمامة جنبانيسى خلافته اولارق -
اعتراضه قالميشمش ومفتى الانام سابق حضرتلرينه عرض كيفيت ايد بيلمش سده
فاضل مشاراليه حضرتلى « ذاتاً بو تشكيلات بر بو . . . بكنزه مدى هله بوسنه
بويله كتسين باقلم » بويورمش ، آرقه سندن ده معلوم اولان خنده بچاره سنى
صاليو برمشدى .

اراده عليه موجبنجه تطبيقه مجبوريت حامل اولان بوتشكيلاتده آچيق قالان
درسار ، قبيح دكل (حشو مفسد) قيبندن املاآت ايله طولدورولدى وپك طبيى
اولارق تدريس وتعليمنده آهنگ فصاحتى بوزولدى .

علميه دن ايكي رجل راجلك تشكيلات معهوده ايله دفن ايدرك احجار مزار
كهي باش واياق اوچنه ديكيلىكلى مدرسه صرفانى ؛ بر بوجوق ايكي سنه دن برى
حالا اثر حيات كوستره ميور . عسكر ليكدن ترخيص ايديلوب كلنر شويله طورسون ،
عسكره كيشمه مش ومدرسه دن چيقماش اولانلردن چوغنك بوتشكيلات طولاييسيله
تبديل مسلك ايلش اولدقلى كوروو بوور ، كنديلرينه صورولونجه ده مسلك ده كيشديرمكده
حقلى بولوندى قلى آكلا شيلور .

شو حالك دوامى اقراض علماني و زوال علمى موجب اولماز مى ؟ يوقسه
(انتزاع علم) حديث مشهورينك بر آن اول ظهور حكمتى مى بكلوروز ؟
بم علميه مسلكنه نسبت يوقكن محضاً حرمت ومحبت طولاييسيله اونك تدريسنه
متأثر اولوب طورويوروم . يا عجبا او مسلك حقيق اهلى وتملكه اندراسك بحق
واقفى بولونانلرك نه قدر متأثر و چاره سنى بولمق ايچين نه درجه متفكر اولماسى ايجاب ايدره ؟

شمندوفر پروسلمری صاتار برارمنی واردی . جاده لوده « وقت قالمادی ،
چکیلیورا » دییه باغیره باغیره کیدردی . متوفی صاغ اولسه یدی ده بوندای تشویقی
اولمای عرفان افندیلر مزه اسماع ایله یه بیلسه یدی .

شایان شکران حادثاتندندرکه (اعتصام) ک برنجی نسخه سنده مدارس امورینه
باققی اوزره برقومیسون تشکلیله مش اولدینی یازیلپوردی . انشاء الله برقومیسون ؛
احیای مدارس متعلق مقررات مصیبه ده بولنور و اوقرارلر ؛ درس و کاتیلله مسند
مشیخته شرف بخشا ایکی فاضل بنامک همت مشکلات براندازیله حسن تطبیق
ایدیلیرده تشکیلات مهوده ،

شول سطورى محو اولوب ابتر قالان حجت که
قالیر و لطف الهی ایله مدارس علمیه ده یکیدن حیات عرفان اوایلر .
والبعث بعد الموت حق

طاهر المولوی

— بزده ابتدائی تحصیل —

— کچن نسخه دن مابعد —

بوکون تدریسات ابتدائی ویرکوسی تحصیل ایدلیدی حالده بوملتک تملای ،
مکتب اولارق بایلدیردینی برابتدائی مکتبی یوقدر . تدریسات ابتدائی ویرکوسی ،
شوبر ایکی آی ظرفنده ، ایکی سنه لکی برانکده اوله رق فقر ایله آوده اولان شو
ملتن . تحصیل ایدلیدی ! بو ویرکونک

مهم بریکون طوتدینی شبهه سزدر .

ایش بومرکزده اولدینی حالده « استانبول معارف اداره سی » بی چاره معلمارینه
منتظماً معاش ویره مز . بوکیفیتی قاج دفعه هنرته ستونلرنده کوردک !